

Mill & Sint Hubert blijf zelfstandig, want klein is het nieuwe groot!

Op 23 januari 2020 gaan wij met zijn allen naar de stembus voor de volksraadpleging over de bestuurlijke toekomst van onze gemeente. Als echte lokale en ongebonden politieke partij zet Algemeen Belang '90 vanuit zelfstandigheid in op een sterke samenwerking met de gemeenten in het Land van Cuijk, de regio en Brabant Noordoost.

Ons doel is en blijft het behouden en versterken van de aantrekkingskracht van onze mooie gemeente Mill en Sint Hubert. Dat gaan we zelfstandig doen, gewoon omdat het kan en omdat voor onze gemeente een herindeling niet noodzakelijk is. Een zelfstandige gemeente Mill & Sint Hubert is mogelijk met een moderne en flexibele manier van (samen)werken. AB'90 hanteert steeds dezelfde meetlat voor een goede gemeente en wel:

- betaalbaarheid
- kwaliteit van dienstverlening
- dichtbij inwoners & bedrijven

Betaalbaarheid

Over de financiële effecten van herindeling is weinig bekend. Recente herindelingen hebben geen besparingen opgeleverd en het tegendeel lijkt vaker voor te komen. Alle wetenschappelijke onderzoeken wijzen uit dat herindeling niet goedkoper is. Het eenmalige overheidsgeld voor de herindeling is nodig om de vele aanpassingen te bekostigen. Uiteindelijk hangt de financiële positie van de fusiegemeente af van de individuele gemeentelijke begrotingen. Sint Anthonis heeft in de aanloop naar de fusie het geld al uitgegeven en de begrotingen van Cuijk en Boxmeer bevatten nog grote financiële risico's uit het verleden.

Een belangrijk deel van de financiële begroting (ca. 50%) wordt reeds ingekocht via Gemeenschappelijke Regelingen (GR's) zoals bijvoorbeeld de WMO, Veiligheidsregio, Jeugdzorg, Bureau leerplicht, Omgevingsdienst Brabant Noord.

Samen werken i.p.v. herindelen.

Er zijn geen specifieke Millse vraagstukken die om een andere bestuursvorm vragen. Wel constateren we dat er meer algemene knelpunten zijn waarvoor onze gemeente mogelijk onvoldoende oplossing kan bieden.

Vooraf door decentralisaties in het sociale domein en de nieuwe omgevingswet is het takenpakket van gemeenten enorm toegenomen. De gemeente kan als eerste overheid het beste maatwerk leveren dicht bij de burger. Dat was vaak een argument voor decentralisatie. Maar het takenpakket is behalve zeer omvangrijk ook zeer divers geworden waardoor de uitvoering voor een kleine gemeente kwetsbaar kan worden.

Elk beleidsterrein heeft in de praktijk zijn eigen optimale schaal. Een deel vraagt maatwerk dicht bij de burger, een ander deel vraagt om een aanpak op de schaal van Land van Cuijk en weer een ander deel heeft een optimale schaal op het niveau van Brabant Noordoost. Dus meerschalligheid is de beste aanpak (en feitelijk ook al jaren de praktijk). Gemeenten moeten altijd kunnen kiezen welke schaal het beste bij het onderwerp past, bijvoorbeeld bij sport, welzijn, zorg, veiligheid, klimaat, etc.

Samenwerking is net als herindeling een oplossing als een gemeente het niet meer alleen kan. Maar bij samenwerking blijft ook het huidige gemeentelijke schaalniveau dicht bij de burger bestaan. Bij herindeling ben je dat schaalniveau grotendeels kwijt.

Kwaliteit van dienstverlening

Een aandachtspunt is de kwetsbaarheid van de ambtelijke organisatie in een kleine gemeente. Maar ook hier kunnen samenwerking en bundeling van krachten uitkomst bieden. Helaas staat de werkorganisatie CGM ter discussie, omdat Cuijk uit die organisatie gaat treden.

Echter een recent onderzoek van het bureau Partners & Pröpper geeft aan dat er voldoende perspectief is voor het opbouwen van een toekomstige ambtelijke organisatie voor de gemeente Mill en Sint Hubert. Het gaat uit van een zelfstandig bestuur, waarbij deze organisatie richting bewoners en bedrijven voldoende inzet en kwaliteit kan bieden in relatie tot voorliggende beleids- en dienstverleningsopgaven, en waarbij dit tegen aanvaardbare kosten kan plaatsvinden.

Kleine gemeenten zijn krachtige gemeenten

Samen met de gemeenschap krijgen kleine gemeenten zaken veel sneller voor elkaar, want alle lijntjes zijn heel gemakkelijk te leggen. Omdat alles kleinschaliger is, kunnen kleine gemeenten flexibeler en sneller werken. De gemeente behoudt zelf invloed op lokale voorzieningen en afspraken, zoals subsidies aan verenigingen, gemeenschapsaccommodaties of bijvoorbeeld behoud van het (voortgezet) onderwijs. Kleine gemeenten kunnen dus sneller reageren, maar ze kunnen het niet allemaal alleen. Voor een aantal zaken hebben ze andere, soms ook grotere gemeenten nodig. Een netwerk van grote en kleine gemeenten is al jaren vanzelfsprekend.

We moeten gemeenteland niet langer begrenzen als gemeenten en verdelen in groot en klein, maar in thema's met bijbehorende samenwerkingsverbanden. En niet langer spreken van kleine gemeenten maar van krachtige gemeenten die passen in onze netwerksamenleving. Daarom kan onze gemeente niet als onbeduidend, met zwakke bestuurskracht en weinig profilerend worden weggezet. Juist in zo'n kleinere gemeente als Mill & Sint Hubert zien we volop kansen om eigenwijs te zijn, om klein en dapper te zijn. Om vanuit de kracht van de eenvoud te doen wat goed en nodig is met en voor de mensen.

Bestuurskracht wordt bepaald door de kwaliteit van mensen die beleid maken en uitvoeren, en is zeker niet per se verbonden aan schaalgrootte. De organisatiecultuur en de mate van samenwerking maken die bestuurskracht. In Mill is dat juist die kracht om te behouden en te versterken.

Een goed en vergelijkbaar voorbeeld is de gemeente Boekel, die wil samenwerken en niet samenvoegen. Boekel werkt op veel terreinen samen in de regio om sterk te zijn en sterk te blijven.

Kernendemocratie

Kernendemocratie zou de oplossing zijn om problemen van (te) grote gemeenten tegen te gaan. Eerst stemmen voor een grote herindeling en vervolgens pas een kernendemocratie uitwerken. AB'90 vindt de voorgestelde volgorde volstrekt onjuist. Hoe moet zo'n kernendemocratie eruit zien? Wordt er met verschil in grootte van kernen (bv. Boxmeer versus Wilbertoord) rekening gehouden? Welke beslissingen zou zo'n kernendemocratie mogen nemen. Zijn er voldoende vrijwilligers en kunnen die vrijwilligers de bestuursverantwoordelijkheid met financiële budgetten aan?

De leefbaarheid in de dorpen wordt door bewoners zelf gemaakt. Het vraagt naast samenwerkend en organiserend vermogen ook verantwoordelijkheid van vrijwilligers. Pas als iedereen weet wat het inhoudt en goed aan de slag is met kernendemocratie, zouden we kunnen overwegen de huidige gemeentelijke schaal los te laten.

Invoering van kernendemocratie is een voorwaarde die enkele gemeenteraden hebben verbonden aan een herindeling van het Land van Cuijk. AB'90 constateert echter grote verschillen in eigen daadkracht per kern, maar ook in omvang en sociale cohesie tussen de kernen in het Land van Cuijk. Nog lang niet alle kernen zijn al zover als die in onze gemeente. Overigens zijn er wat dat betreft ook nog grote verschillen tussen de kernen in onze eigen gemeente.

Van plattelandsgemeenten naar één plattelandstad.

AB'90 maakt zich zorgen over de grootte van de herindeling tot één gemeente Land van Cuijk (Cuijk, Boxmeer, Sint Anthonis en Mill en Sint Hubert) en ziet 30 deelraden met hun eigen bevoegdheid niet zitten. Terug naar vroeger waar bijna elk dorp een zelfstandige gemeente was? Voorstanders van herindeling willen 30 kernen omvormen tot één plattelandstad met ruim 75.000 inwoners en behoort daarmee tot één van de grotere gemeenten van onze provincie. Nu heeft onze gemeente 1 raadszetel op ongeveer 725 inwoners, straks is dat 1 op de ruim 2.100. Met 4 à 5 raadszetels raken we de zeggenschap over onze gemeente volledig kwijt.

Democratie

Hoe gaan we om met verschillende opvattingen en ideeën van de lokale samenleving? Democratie is niet de macht van de helft plus één. Maar democratie is omgaan met verschillen. Inwoners willen hun verschillende opvattingen terug horen in de gemeenteraad. In onze gemeente met vier kernen is dat soms al moeilijk genoeg, maar hoe moet dat dan met 30 kernen? Van plattelandsgemeenten naar een plattelandstad? Welke problemen lossen we hier eigenlijk mee op? We introduceren alleen maar problemen.

De gevolgen van alle herindelingen zijn echt heel fors. Er is sprake van een steeds grotere verwijdering van burgers en lokaal bestuur. Er is dan ook een duidelijk verband tussen de daling van de opkomst tijdens lokale verkiezingen en het ontstaan van al die grote fusiegemeenten. Een duidelijk signaal dat de kiezer zich niet meer herkent in het bestuur.

De invloed van Den Haag en 's-Hertogenbosch.

De minister van Binnenlands Zaken heeft bij haar begrotingsbehandelingen aangegeven dat er vele vormen van samenwerking zijn en dat een eventuele gemeentelijke fusie van onderop moet komen. De provincie kan hierin een rol spelen, maar de minister spreekt over ondersteunen en faciliteren. Tegelijk wil de minister de invloed van individuele gemeenten op Gemeenschappelijke Regelingen (GR's) laten toenemen, waarmee dus een sterkere sturing aan deze samenwerkingsvorm gegeven kan worden. Een prima voorstel waarmee dit geen reden meer kan zijn voor herindeling.

Belangrijke vraagstukken worden steeds meer regionaal opgepakt. Denk bijvoorbeeld aan het sociale domein. Een herindeling zal het werken met regionale verbanden zeker niet verminderen. Gemeente Mill & Sint Hubert heeft als kleine speler net zo'n grote stem in een Gemeenschappelijke Regeling als de stem van één grote gemeente Land van Cuijk.

Tenslotte ontbreekt het de provincie Noord Brabant aan mandaat om herindeling op te leggen. Er is geen urgentie omdat er bij geen enkele gemeente in het Land van Cuijk sprake is van financieel wanbeleid of bestuurlijke chaos.

Klein is het nieuwe groot!

Democratie begint bij de gemeente. Daar ligt de bron van burgerschap, want democratie is omgaan met verschillen. Inwoners willen hun verschillende opvattingen terughoren in de gemeenteraad. De lokale democratie komt onder druk te staan. We zien doorgeslagen schaalvergrotingen, schurende verhoudingen tussen gemeenteraadsleden en bestuurders, die hun gemeente besturen als bedrijfsmanagers. Maar een gemeente is geen koekjesfabriek. De focus moet zich richten op de burgers en de menselijke maat moet weer zichtbaar worden. Klein is het nieuwe groot!

Laat uw stem op 23 januari horen!

Ter afsluiting doen wij een oproep aan alle inwoners van onze gemeente: Ga op 23 januari naar de stembus en maak uw eigen afweging voor de toekomst van onze mooie gemeente Mill & Sint Hubert. Op 23 januari bepaalt u of onze gemeente zelfstandig verdergaat of zichzelf opheft en aansluit bij de fusiegemeente. Hoewel AB'90 als verkiezingsbelofte een zelfstandig Mill & Sint Hubert nastreeft, stelt het zich voor deze volksraadpleging neutraal op en zal elke uitslag straks in de gemeenteraad respecteren en ondersteunen.

Theo van Eenbergen

Namens fractie Algemeen Belang '90